

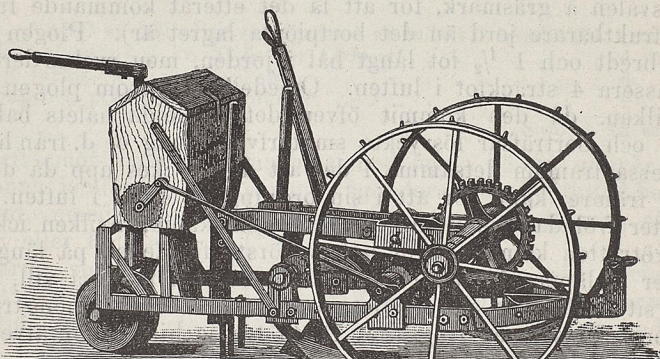
Halmstads Mekaniska Verkstad, Halmstad.

OM

MASKINSÅDD

AF

BARRTRÄDSFRÖ.

Ur KB:s samlingar

Digitaliserad år 2013

National Library
of Sweden

MASKIN.

På lämplig jord utföres arbetet skyndsamt och omsorgsfullt, samt ersätter fullständigt allt handarbete. $\frac{1}{2}$ tunnland besås i timmen med ett par mindre hästar och en körsven. Maskinens körande öfver fältet utföres sålunda, att man utaf besåningsfältet tager t. ex. 50 tld och börjar körningen 6 å 8 famnar från dess ena långsida och parallellt dermed, tills man kommer 6 å 8 famnar från fältets kortsida, der aflåses maskinen medelst ett handtag i och för vändningen, så att maskindelarne icke verka, och vändningen utföres så att maskinens stång (= midtellinie) kom-

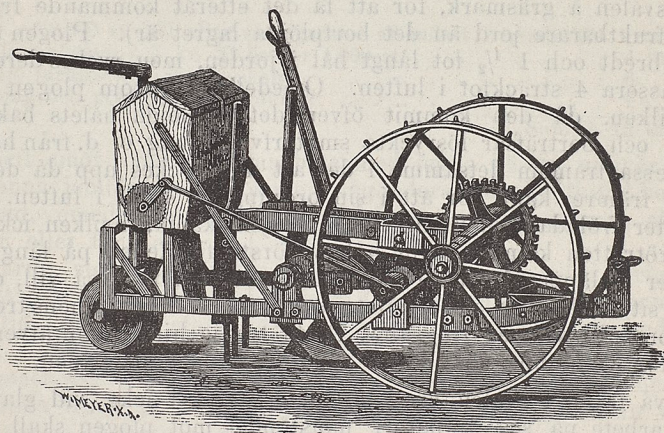
Halmstads Mekaniska Verkstad, Halmstad.

OM

MASKINSÅDD

AF

BARRTRÄDSFRÖ.

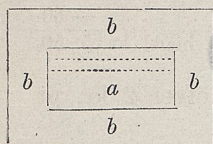

Att bearbeta någorlunda stenfri ljungrnark eller svagt gräsbevuxen jord till sådd af furufrö samt att i de upptagna rutorna (såningsfläckarne eller s. k. hålen) utså detsamma är ändamålet med ofvan afbildade maskin.

På lämplig jord utföres arbetet skyndsamt och omsorgsfullt, samt ersätter fullständigt allt handarbete. $\frac{1}{2}$ tunnland besås i timmen med ett par mindre hästar och en körsven. Maskinens körande öfver fältet utföres sålunda, att man utaf besäningsfältet tager t. ex. 50 tld och börjar körningen 6 å 8 famnar från dess ena långsida och parallelt dermed, tills man kommer 6 å 8 famnar från fältets kortsida, der aflåses maskinen medelst ett handtag i och för vändningen, så att maskindelarne icke verka, och vändningen utföres så att maskinens stång (= midtellinie) kom-

mer ungefär på 4 fots afstånd från den först besådda raden af rutor (planthål). Härmed fortsattes genom körning upp och ned tills man kommer 6 å 8 famnar ifrån andra långsidan, då säningsarbetet på de 50 tunland fullbordas genom att köra rundt ikring det först besådda. Körningen verkställes sålunda i likhet med hvad som vid plöjning sker, blott med den skilnad att vändtegarne blifva bredare.

a besås först genom körning upp och ned på 4 fots afstånd och derefter besås *b* genom att köra tillräckligt många gånger ikring *a*.

Maskinens arbetssätt och konstruktion är följande: En med hvass rygg försedd åderbillformad plog plöjer upp jordtorfvor på 4 fots afstånd från hvarandra och till ett djup som kan regleras från 1 till 3 tum. (Afsigten härmed är att bortskaffa den öfre oförmultnade ljunghyllan, eller grässvålen å gräsmark, för att få det efteråt kommande fröet i lösare och fruktbarare jord än det bortplöjda lagret är). Plogen upptager ett 1 fot bredt och $1\frac{1}{2}$ fot långt hål i jorden, men ryckes derefter upp för att passera 4 sträckföt i luften. Omedelbart bakom plogen sitter en räfsa, hvilken, då den kommit öfver det upplöjda hålets bakre kant, faller ned och borträfsar lösryckta småtorfvor, ljunghylla o. d. från hålet, men släpper dessa framom detsamma i det att den ryckes upp då den passerat hålets främre kant för att i sin ordning gå 4 fot i luften. Bakom räfsan sitter frölådan med sin urmatningsmekanik, hvilken icke verkar förr än frötratten kommit öfver hålets första fjärdedel, på längden räknadt. Der utsläppes 15 å 20 frö, eller mera, om man så vill, och dessa spridas i sitt fall öfver allt i hålet, samt myllas af maskinens tredje hjul, som är formadt som en ringvält. Detta tredje hjul utgör äfven styrinrättning för att kunna göra korta vändningar med maskinen.

De två främre hjulen äro broddade för att icke vid glattsitning eller vid arbete på seg ljunghylla motståndet mot plogen skall blifva så stort att hjulen icke gå regelbundet ikring och hindra kugghjulen, samt exentrarna att verka såsom afsedt är.

Fröätgången är 2 å $2\frac{1}{2}$ skålp. furufrö pr tunland.

På Wallen i södra Halland är 1878 sådt 60 tunland, 1879 40 tunland och 1880 50 tunland, eller tillhopa 150 tunland med afbildade maskinen. Prof på dessa 3 sädder företes å utställningen bredvid maskinen.

Alla dessa sädder kunna betraktas såsom mycket lyckade, i det planterna stå jemnt och väl i nära nog hvarstenda hål.

Dragkraften har varit ett par små arbetshästar, hvilka utan annat uppehåll än fodringstimmarne ledigt arbetat 8 å 9 timmar om dagen tidigt på våren tills hela sädden för året varit utförd, under denna tid är sålunda med hvarje maskin till sädden beredt och färdigsådt 4 å $4\frac{1}{2}$

tunland om dagen. Hästarne ryckas icke, såsom man skulle tro, utaf plogens upp- och nedgående rörelse.

Kostnaderna för skogsodling med denna maskin belöpa sig till 4 kr. 50 öre å 5 kr. 50 öre, beroende på om 2 eller 2½ skålp. furufrö lägges på tunlandet, då dragare och körsven icke räknas som kontant utgift eller:

pr tld 2 a 2 ½ skålp. furufrö å 2 kr. pr skålp . .	lägst kr. 4: —, högst kr. 5: —
" " Maskinens slitage, förräntning, amortering,	
och olja	" — 50, " — 50.
Tillhopa längst kr. 4: 50, högst kr. 5: 50,	

allt pr tld.

Tydligt är att om furufröet något år stiger i pris utöfver 2 kr. pr skålp. så fördyras sådden äfven i proportion derefter.

Om begagnandet af 2 hästar med 1 man beräknas kosta pr dag 6 kronor, vid sådd endast af 4 tld om dagen, så blifver dragkraftens pris fördeladt på hvarje besådt tunland 1 kr. 50 öre, hvadan totalkostnaden för ett sådant utgör respektive 6 och 7 kronor. Jemföra vi priset å furufrösådd med ifrågavarande maskin med de lägsta möjliga kostnaderna derför med handkraft, så finna vi att de senare uppgå för hvarje besådt tunland till

Upphackning af 3,500 st. hål eller säningsrutor af endast 1 kvadratfot hvardera och med 4×4 fots afstånd å 1 kr. 25 öre pr 1,000 st.	4 kr. 37 öre,
Minst 3 skålp. furufrö å 2 kr.; pr skålp.	6 " — "
Fröets utsåning och myllning lågt räknadt	1 " 63 "
Summa 12 kr. — öre,	

alltså dubbelt emot hvad maskinarbete med legda hästar uppgår till.

Vid denna jemförelse är icke på någondera sida beräknad kostnader för inhägnad, emedan de ställa sig alldeles lika vare sig man sår fröet med maskin eller för hand.

Fördelarne vid maskinsådd framför handsådd äro på i öfrigt likartad jord att den förra går vida fortare än den senare, hvarigenom man på en kort tid kan förse stora någorlunda jemna och stenfria hedar med skog, samt sålunda summariskt och för billigt pris odla sådan, att man kan börja maskinsådden tidigare på våren, samt utan andra förberedelser än att anskaffa fröet, ja — redan under källossningen, då man vanligen har jemförelsevis ledigt med hästarne, än hvad som kan ega rum vid handsådd, att regn icke afbryter sådden, emedan fröet ligger vattentätt i frölådan, att 30 % frö besparas, att man är oberoende af dagsarbetarnes åtminstone i början ovana vid skogssådden med dess förarbeten, samt att tillsynen öfver dessa till stor del inskränkes m. m.

På stenhunden, starkt kuperad eller med stora torfvor försedd jord har ifrågavarande maskin ingen användning utan måste skog å dylika lokaler uppdragas medelst plantering af i plantskola uppdragna plantor eller i nödfall medelst handsådd, såvida återväxt icke kan beredas genom sjelfsådd.

Förestående teckning visar den först konstruerade maskinen. Den nu utställda är en förbättring af denna och har med samma gjorts tvenne års sådder.

Ehuru maskinens hållbarhet icke ännu kan vara fullt utrönt, anses dock att hvarje maskin med god skötsel i öfrigt och med någon reparation, såsom ersättande af plogen med ny sådan då den blifvit försliten, bör kunna hålla till besåning af minst 1,000 tunland.

Pris: kr. 200.

Halmstads Mekaniska Verkstad,

Halmstad.